

Такриз

ба автореферати диссертатсияи Лолаев Саймумин Шералиевич дар мавзуи: «**Таҳқики раванди хлоронии силитсий бо чорхlorиди карбон**», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз руи ихтисоси 02.00.04 – химияи физикӣ

Омузиши раванди хлоронии силитсий бо чорхlorиди карбон дар ҳарорат ва фишорҳои баланд, таъсири омилҳои гуногун ба раванди хлоронӣ, тарзи тозакуни чорхlorиди карбон аз олудагҳои моддаҳои бегона, омузиши тағйирёбии фишор ва ҳарорати дохири камераи реаксионӣ дар раванди хлоронӣ, омузиши таркиби маҳсулоти раванди хлоронӣ ва асосноккунии термодинамикии раванди хлоронӣ мава вазифаҳои кори диссертатсияни мазкур мебошад.

Аз адабиёти илмӣ маълум аст, ки реаксияи байни силитсий бо чорхlorиди карбон дар шароитҳои муқаррарӣ ғайри имкон мебошад, зоро силитсий ва чорхlorиди карбон моддаҳои аз ҷиҳати химиявӣ устуворанд. Барои хлорондани силитсий бо чорхlorиди карбон истифодаи автоклавҳо мувофиқи мақсад мебошад, чунки имкони омузиши равандҳои химиявӣ дар системаҳои сарбаста дар ҳарорат ва фишори баланд дар он мавҷуд мебошад. Бо истифодаи автоклавҳо чорхlorиди карбони дараҷаи тозагиаш баланд ба даст овардан мумкин аст. Барои таҳқики маҳсули хлоронии силитсий бо чорхlorиди карбон усулҳои замонавӣ ба монанди усули спектроскопияи инфрасурҳ, усули таҳқики рентгении фазавӣ, усули таҳқики микроскопии электронӣ истифода карда шуд. Таркиби химиявии маҳсули реаксияи хлоронӣ бо усули хроматографияи газӣ, усули спектралии атоми –эмиссионӣ, усулҳи фотометрияи алангавӣ, усули фотометрияи маҳлулҳо ва усулҳои химиявӣ истифода карда шуданд.

Таъсири омилҳои гуногун ба монанди ҳарорат, вақти хлоронӣ, массаи силитсий ва ҳачми чорхlorиди карбон ба раванди хлоронии силитсий омухта шудааст. Таркиби маҳсули раванди хлоронии силитсий бо чорхlorиди карбон бо усулҳои спектроскопияи инфрасурҳ, таҳқики рентгении фазавӣ ва микроскопияи электронӣ омухта шудааст.

Ду нуктаи авторефератро ҳамчун лаҳзай норавшани кор меҳоҳам қайд намоям.

1. Мувофиқи ақидаи муаллиф дар таркиби фазаи саҳти маҳсули хлоронӣ асосан карбон ва нишонаҳои карбиди силитсий мавҷуд аст. Дар таркиби маҳсули моёъ бошад, чорхlorиди силитсий ва нишонаҳои хлорсиланҳо ба қайд гирифта шудаанд. Оё онҳо наметавонанд ба

ҳамдигар таъсир карда боиси гузаштани реаксияҳои иловагӣ гарданد ва баромади реаксияро то андозае паст намоянд?

2. Дараҷаи хлоронии силитсий дар автоклавҳои яккамерагӣ нисбат ба автоклавҳои дукамерагӣ зиёдтар мебошад – қайд гардидааст дар автореферат. Ин масъаларо бештар шарҳ додан хубтар мебуд. Нуқтаҳои ҳамчун норасой қайд гардида табиатан ва илман ҷузъӣ мебошанд.

Соҳт, ҳаҷм ва мазмуни автореферати диссертатсияи мазкур, инчунин масъалагузорӣ, муҳокимарониҳои муфассал ва хуносабарориҳои амиқ ва мувофиқати ҳамдигарии онҳо гувоҳи таҳқиқоти пурра анҷомёфта будани ин кори илмӣ мебошад. Маводи нашршуда мазмун ва сатҳи зарурии илмии диссертатсияро инъикос мекунад. Автореферати диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестационии назди Президента Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст ва муаллифи он Лолаев Саймумин Шералиевич барои дарёғти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз руи иҳтисоси 02.00.04-химияи физикий сазовор мебошад.

Мушовири илми озмоишгоҳи
«Химия ва технологияи растаниҳои
доругӣ»-и ИИТ ДМТ н.и.х.

Самандарзода Н.Ю.

Имзои номзади илмҳои химия, Н.Ю. Самандарзода-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрҳои
Институти илмию таҳқиқотии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Раҳматуллоева З.Б.

